

Тернопільська спеціальна школа Тернопільської обласної ради

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради
2024 року № 181

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності
під час весняних канікул**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки учнів під час весняних канікул поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування учнів на канікулах.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Закону України «Про охорону праці», затвердженого Постановою ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (із змінами), на основі Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням Правил дорожнього руху, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 № 1306 (із змінами), Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 (зі змінами та доповненнями), Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої долікарської допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час весняних канікул

2.1. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів перед початком весняних канікул.

2.1.1. Перед початком весняних канікул чітко визначити термін початку та завершення канікул.

2.1.2. Ознайомитись із планом проведення канікул у класі, освітньому закладі, брати активну участь у запланованих заходах.

2.1.3. У разі неможливості через поважні причини або сімейні обставини взяти участь у запланованих заходах або вчасно приступити до навчальних занять після канікул, завчасно попередити вихователя або класного керівника, надавши заяву чи медичну довідку, що підтверджує обґрунтованість причини.

2.2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час весняних канікул.

2.2.1. Під час канікул, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, треба чітко дотримуватися правил дорожнього руху:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку;
- рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, йти назустріч руху транспортних засобів;

- переходити проїжджу частину тільки по пішохідних переходах, зокрема, підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
  - у місцях із регульованим рухом, керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
  - виходити на проїжджу частину з-за транспортних засобів, упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
  - чекати на транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
  - у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, чи спеціальним звуковим сигналом, утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її;
  - заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом або встановленими місцями;
  - по проїжджій дорозі на велосипеді, мопеді рухатися можна тільки дітям, які досягли 16-ти років; мопеди й велосипеди мають бути обладнані звуковим сигналом та світловідбивачами: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом;
  - водіям мопедів і велосипедів заборонено: керувати транспортом із несправним гальмом і звуковим сигналом, у темну пору доби; рухатися по автомагістралях, коли поряд є велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити, не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби;
  - заборонено виїжджати на проїжджу частину на інших засобах для катання (скейтборд, самокат, ролики тощо), обирати місце для катання на дитячих майданчиках;
  - виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху, із якими вони ознайомилися на уроках, виховних годинах, в інших освітніх спеціалізованих установах;
  - дітям заборонено перебувати поблизу залізничних колій без супроводу дорослих;
  - учні, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручні або інші пристосування.
- 2.2.2. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, приміщеннях, транспорті, чітко дотримуватися правил пожежної безпеки:
- заборонено брати з собою вогнебезпечні предмети, які можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, фейерверки, цигарки, легкозаймисті речовини, легкозаймисті рідини тощо);
  - користуватися газовою плитою вдома тільки із спеціалізованим електричним приладом для вмикання і під наглядом дорослих;
  - заборонено застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, фейерверки, бенгальські вогні тощо), використовувати хлопавки; застосовувати дугові прожектори, влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, які можуть викликати загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції, які виконано з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захарашувати предметами проходи та аварійні виходи;
  - у жодному разі не можна брати на вулиці чи в іншому місці незнайомі чи чужі предмети, зокрема побутову техніку, не вмикати їх у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації;
  - не наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живляться струмом.
- Користуватися електроприладами тільки сухими, не вологими руками і в присутності

батьків. У разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, її іскріння, негайно повідомити дорослих;

- не збиратися великими групами біля проходів у громадських установах, на входах та виходах, у приміщеннях вестибюлю;

- під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій у приміщенні, дотримуватися правил пожежної безпеки;

- у разі пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму – негайно вийти на повітря (за двері) та кликати на допомогу. Викликати працівників пожежно-рятувальної служби за номером 101, назвати своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні;

- при появі запаху газу в приміщенні у жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, провітрити приміщення, вимкнути газову плиту, якщо вона була ввімкнена, й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити газову службу за номером 104 чи 101 пожежно-рятувальну службу, назвати своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію .

2.2.3. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо, чітко виконувати правила щодо попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- під час канікул заборонено перебувати біля водойм без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей. Коли вода покрита тонким шаром льоду – заборонено ступати на лід для попередження провалювання під нього;

- заборонено перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих напівзруйнованих будівель для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм та загибелі дітей;

- заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;

- уникати вживання в їжу грибів;

- заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння;

- пересуватися (рухатися, іти) обережно, спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк;

- на вулиці не підходити до обірваних, обвислих проводів або проводів, що стирчать, а особливо, якщо від них чути гудіння – ці проводи можуть бути ще підживлені електричним струмом;

- не підходити до електрощитових приміщень, підстанцій, залазити на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електричним струмом від високовольтних живлень на відстані 5 м;

- бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування;

- не можна виходити на дах багатоповерхівки (будинку) для попередження падіння із висоти;

- не підходити до відчинених вікон, не нахилятися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння;

- не спускатися в підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ;

- не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин;

- застосовувати всі знання з правил безпеки, отримані на предметних уроках, виховних годинах.

2.2.4. Під час канікул дотримуватися правил безпеки життєдіяльності під час самостійного перебування вдома, на вулиці, громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі приміщень тощо:

- не можна розмовляти чи вступати в контакт із незнайомцями, особливо – не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками поліції; одразу кликати на допомогу й швидко йти до людей;

- не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Скажіть, що не знаєте, і швидко йдіть геть;

- перебувати без супроводу дорослих на вулиці дітям до 10-ти років можна до 20 год., до 14-ти років – до 21 год., до 18-ти років – до 22. У темну пору сезону – до настання темряви;

- діти мають право не відчиняти дверей дому навіть представникам правоохоронних органів. Якщо незнайомець запитує, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро, а в цей час зателефонуйте батькам, а двері незнайомцям не відчиняйте;

- перебувати подалі від тих, хто влаштовує бійки, не брати участі в суперечках дорослих і не провокувати словами чи діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки або травми; під час спілкування із оточуючими бути толерантними ;

- не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомець чинить якісь неприємні дії щодо вас. Бути уважними, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між будинками й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупиніться й відійдіть убік, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;

- під час перебування на дискотечі, завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після закінчення заходу; керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку діями чи словами. У разі небезпечної ситуації потрібно звертатися до служби охорони закладу, викликати поліцію за номером 102, зателефонувати батькам;

- заборонено вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі може бути призначення строком до 10 років; найбільш суворим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних навчально-виховних установ, що здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків;

- батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Карного кодексу України.

2.2.5. Під час канікул дотримуватися правил для запобігання захворювань на грип, інфекційні, кишкові захворювання, педикульоз тощо:

- при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, викликати лікаря;

- хворому виділити окреме ліжко, посуд, білизну;

- приміщення постійно провітрювати;

- у разі контакту із хворим одягати марлеву маску;

- хворому дотримуватися постільного режиму;

- чітко виконувати рекомендації лікаря;

- перед вживанням їжі мити з милом руки;

- не їсти брудні овочі та фрукти, ретельно їх мити й ошпарювати;

- для запобігання захворювань на педикульоз регулярно мити голову; довге волосся у дівчат зібрати у зачіску, не можна користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також передавати іншим свої засоби гігієни. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати іншим свій одяг;

- заборонено самостійно вживати медикаменти, не рекомендовані лікарем;

- якщо ви погано почуваєтеся, а дорослих немає поряд, викликати швидку медичну допомогу за номером 103, описати свій стан, назвати номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів у випадку виникнення надзвичайної або аварійної ситуації

3.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

3.2. Зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

3.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих – зателефонувати службам екстреної допомоги:

101 – пожежно-рятувальна служба;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

104 – газова служба,

коротко описати ситуацію, назвати адресу, за якою сталася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

3.4. Якщо можливо, залишити аварійно небезпечне місце, територію.

інженер з ОБ
(посада розробника)

Г. Пилип
(особистий підпис)

Галина Пилипенко
(ім'я, прізвище)

УЗГОДЖЕНО:

заст. директора з НР
(посада)

В. Пилип
(особистий підпис)

Юрій Пилип
(ім'я, прізвище)

заст. директора з ВР
(посада)

В. Пилип
(особистий підпис)

Олега Мазейків
(ім'я, прізвище)